

פקודות המטה הארצי			פקודות משטרת ישראל של המפקח הכללי	
מספר: 06.02.10	תת-פרק: הגבלות ואיסורים	פרק: משמעת	תאריך פרסום: 02/04/2008	
שם פקודת המטה הארצי: ניגוד עניינים במילוי תפקיד			תאריך תחילה: 02/04/2008	
			תאריך ביטול:	
			נוסח: 2	

06.02.10 - ניגוד עניינים במילוי תפקיד

תוכן עניינים

1. כללי
2. המטרות
3. נושאים המעמידים את השוטר במצב של ניגוד עניינים במילוי תפקיד
4. האיסור לטפל בנושא המעמיד בניגוד עניינים במילוי תפקיד
5. הפעולות שיבצע שוטר שהגיע לטיפולו נושא המעמידו בניגוד עניינים
6. סמכויות הקצין הממונה על השוטר
7. חובת הקצין הממונה על השוטר
8. ניגוד עניינים בין שני תפקידים במשטרה
9. קידום בדרגה – בחינת האפשרות לניגוד עניינים
10. מינוי לתפקיד – בחינת האפשרות לניגוד עניינים
11. יועץ חיצוני למשטרה – בחינת האפשרות לניגוד עניינים

12. עובד שאינו שוטר – בחינת האפשרות לניגוד עניינים
13. איתור ניגוד עניינים
14. הסדר למניעת ניגוד עניינים
15. הסדר למניעת ניגוד עניינים – השגה
16. פסילת מועמד שהוא שוטר – לקידום או למינוי – מחמת ניגוד עניינים – שימוע
17. פסילת מועמד שהוא שוטר – לקידום או למינוי – מחמת ניגוד עניינים – ערר
18. ועדת אתיקה
19. חוות דעת מקדימה בעניינים של חשש לניגוד עניינים
20. מעמד הפקודה
21. ביטול פקודת מטא"ר

1. כללי

שוטר, ככל עובד ציבור, עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים בעבודתו במישרין או בעקיפין, אם עניין שהוא מופקד עליו בתפקידו במשטרה עלול להתנגש עם עניין אחר שלו או עם תפקיד אחר שהוא ממלא.

העיקרון האוסר על עובד ציבור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים מוצא את ביטויו במספר רב של הוראות חקוקות ובפסיקה.

טעמו של האיסור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים הוא כפול:
האחד – מעשי, ומשמעותו שעובד הציבור יפעיל את סמכותו בד בבד עם העמדת מכלול השיקולים הרלוונטיים להפעלת הסמכות, ויקפיד להעמיד שיקולים אלו בלבד.
השני – ערכי, והוא נועד להבטיח את אמון הציבור בענייניות, ביושר ובהגינות ההחלטות שמקבלים עובדי הציבור.

ככל שהשוטר או עובד הציבור הנתונים בניגוד עניינים, נושאים משרה בכירה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות רחבות יותר, כך עשויה לגבור הפגיעה המהותית בערכים אשר היאיסור להימצא בניגוד עניינים' מגן עליהם.

"לא הרי ניגוד עניינים של המפקח הכללי של המשטרה כהרי ניגוד העניינים של שוטר מהשורה" (דנ"פ 1397/03 – מדינת ישראל נגד שבס, פ"ד נט(4), 385, 420).

2. המטרות

א. לקבוע מה הוא מצב של ניגוד עניינים, ובו קיים חשש סביר לפגיעה במילוי תפקידו של השוטר.

ב. לקבוע כיצד ינהגו השוטר והקצין הממונה עליו במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף א.

המטרות נועדו לשמור על טוהר מידותיו של השוטר, על תדמיתו, על תדמיתה ושמה הטוב של המשטרה, על תקינות פעולתה ועל אמון הציבור בשוטרים ובמשטרה.

3. נושאים המעמידים את השוטר במצב של ניגוד עניינים במילוי תפקיד

א. הגדרות

בסעיף 3 –

"עניין אישי" – לרבות עניין עסקי, כלכלי או פוליטי;
"קרוב" – לרבות אדם הסמוך על שולחנו.

ב. נושא המעמיד את השוטר במצב של ניגוד עניינים במילוי תפקידו הוא כל אחד מאלה:

(1) כל נושא שהגיע לטיפולו של השוטר ושיש לשוטר עניין אישי בו, לרבות כל נושא שנראה כאילו יש לשוטר עניין אישי בו;

(2) נושא שהגיע לטיפולו של השוטר והקשור למי שהוא קרובו, ידידו או בן-ריבו של השוטר;

(3) נושא שהגיע לטיפולו של השוטר והקשור לתפקיד אחר שממלא השוטר מחוץ למשטרה.

4. האיסור לטפל בנושא המעמיד בניגוד עניינים במילוי תפקיד

לא יטפל שוטר בנושא שיש לו בו ניגוד עניינים ולא יתערב בו, אלא אם כן קיבל הוראה לעשות כן מן הקצין הממונה עליו, על פי הוראות פקודה זו או אם חל האמור בסעיף 35.

5. הפעולות שיבצע שוטר שהגיע לטיפולו נושא המעמיד בניגוד עניינים

- א. הגיע לטיפולו של שוטר נושא שיש לו ניגוד עניינים בו, כמשמעו בסעיף 3 לעיל – לא יטפל בנושא, ויודיע על כך בכתב, ללא דיחוי, לקצין הממונה עליו.
- ב. הגיע לטיפולו של שוטר נושא, וידוע לו כי אדם אחר טוען שיש לו בנושא ניגוד עניינים – לא יטפל בנושא, ויודיע על כך בכתב, ללא דיחוי, לקצין הממונה עליו.
- ג. על אף האמור בסעיף א ו-ב לעיל, אם היה הטיפול דחוף, ולא היה במקום שוטר אחר לטפל בנושא, יבצע השוטר רק את הפעולות ההכרחיות ושלא ניתן לדחותן בנסיבות העניין, ויודיע על כך בכתב לקצין הממונה עליו מוקדם ככל שניתן לאחר מעשה.
כל פעולה אחרת מלבד הפעולות ההכרחיות כאמור, תבוצע רק לאחר קבלת אישורו של הקצין הממונה ובכפוף להוראות פקודה זו.
- ד. סעיפים א - ג יחולו גם על שוטר שנודע לו לאחר שהתחיל טיפול בנושא, כי הטיפול באותו נושא עלול להעמידו במצב של ניגוד עניינים.

6. סמכויות הקצין הממונה על השוטר

- א. קיבל הקצין הממונה על שוטר הודעה כאמור בסעיף 5 לעיל, ובה נמסר לו כי יש לשוטר ניגוד עניינים לפי האמור בסעיף 33 לעיל, יבדוק הקצין אם הנושא מעמיד את השוטר במצב של ניגוד עניינים ויפעל לפי האמור כדלקמן:
 - (1) מצא הקצין כי הנושא מעמיד את השוטר במצב של ניגוד עניינים – יעביר הקצין את הנושא לטיפולו של שוטר אחר.
 - (2) מצא הקצין כי אין הנושא מעמיד את השוטר במצב של ניגוד עניינים, אולם סבר כי יש חשש סביר שהאמון של הציבור בשוטרים ובמשטרה ייפגע אם השוטר ימשיך את טיפולו בנושא – יעביר הקצין את הנושא לטיפולו של שוטר אחר.
 - (3) היה על הקצין להעביר את הנושא לטיפולו של שוטר אחר, כאמור בסעיף (1) ו-(2) לעיל, אולם סבר הקצין, כי אם יעביר את הנושא לטיפולו של שוטר אחר, ייגרם נזק של ממש לעבודת המשטרה או לאמון של הציבור בשוטרים ובמשטרה, והנזק יהיה גדול מן הנזק שייגרם, אם ישאיר את הטיפול בידיו של השוטר – רשאי הקצין להורות לשוטר להמשיך ולטפל בנושא.
 - (4) מצא הקצין כי אין מדובר במצב של ניגוד עניינים, ואין חשש סביר שתדמית המשטרה תיפגע או שהאמון של הציבור בשוטרים ובמשטרה ייפגע – רשאי הוא להחליט, שהשוטר שהנושא הגיע לטיפולו יטפל בנושא.

ב. הקצין הממונה על השוטר יתעד בכתב את החלטתו וינמק אותה. למסמך ההחלטה יצרף הקצין הממונה את הודעתו של השוטר.
את מסמך ההחלטה יצרף הקצין לתיק הנוגע לנושא הנדון.

7. חובת הקצין הממונה על השוטר

- א. קצין הממונה על שוטר לא יעביר נושא לטיפולו של שוטר, אם נודע לו במישרין או בעקיפין כי הטיפול בנושא יעמיד את השוטר במצב של ניגוד עניינים.
- ב. החל שוטר לטפל בנושא שיש לו בו ניגוד עניינים או שהחל שוטר לטפל בנושא שאין לו בו ניגוד עניינים, אך יש חשש סביר שאמון הציבור בשוטרים ובמשטרה ייפגע אם השוטר יטפל בנושא – יפסיק הקצין הממונה את הטיפול ויעביר את הנושא לטיפולו של שוטר אחר אלא אם כן מצא הקצין הממונה כי בנסיבות המקרה מתקיים האמור בסעיף 6א(3).

8. ניגוד עניינים בין שני תפקידים במשטרה

א. הגדרה

בסעיף 8 –

- "ניגוד עניינים בין שני תפקידים במשטרה" – ניגוד בין שני תפקידים שממלא שוטר במשטרה או ניגוד בין נושא או משימה שהגיעו לטיפולו של שוטר במסגרת תפקידו במשטרה, ובין תפקיד שהוא ממלא, נושא אחר שבו הוא מטפל או משימה אחרת שמוטלת עליו.
- ב. הגיע לטיפולו של שוטר נושא שיש בו ניגוד עניינים בין שני תפקידים שהוא ממלא במשטרה, וסבר השוטר כי אם יטפל באותו הנושא עלולה להיווצר מראית עין של ניגוד עניינים, או שקיים חשש של ממש לפגיעה במקצועיות הטיפול בנושא – לא יטפל בנושא, ויודיע בכתב על כך, ללא דיחוי, לקצין הממונה עליו.
- ג. בדק הקצין הממונה ומצא שמדובר במצב של ניגוד עניינים וכי קיים חשש של ממש לפגיעה במקצועיות הטיפול בנושא – יעביר הקצין הממונה את הטיפול בנושא לשוטר אחר.
- ד. על אף האמור בסעיף ב לעיל, אם היה הטיפול דחוף, ולא היה במקום שוטר אחר לטפל בנושא, יבצע השוטר רק את הפעולות ההכרחיות ושלא ניתן לדחותן בנסיבות העניין, ויודיע על כך בכתב לקצין הממונה עליו מוקדם ככל שניתן לאחר מעשה.
- כל פעולה אחרת מלבד הפעולות ההכרחיות כאמור, תבוצע רק לאחר קבלת אישורו של הקצין הממונה ובכפוף להוראות פקודה זו.
- ה. על אף האמור בסעיף ג רשאי הקצין הממונה שלא להעביר את הנושא לטיפולו של שוטר אחר אם מצא כי מתקיים האמור בסעיף 6א(3).
- ו. מצא הקצין הממונה כי לא די בהעברת הטיפול לשוטר אחר וכי יש מקום להעביר את הטיפול בנושא ליחידה אחרת, יודיע על כך, ללא דיחוי, לקצין הממונה עליו ויפעל בהתאם להוראותיו.
- ז. הוראות סעיף 6ב יחולו גם על ניגוד עניינים לפי סעיף זה.

9. קידום בדרגה – בחינת האפשרות לניגוד עניינים

קצין משטרה אשר מועמד לקידום בדרגה שהיא תת- ניצב ומעלה יידרש להשיב לשאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, כמפורט בנוהלי אמ"ש.

10. מינוי לתפקיד – בחינת האפשרות לניגוד עניינים

שוטר המועמד למינוי לתפקיד והתפקיד נקבע בנוהלי אמ"ש כמחייב בחינה של שאלת ניגוד העניינים – יידרש להשיב לשאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, כמפורט בנוהלי אמ"ש.

11. יועץ חיצוני למשטרה - בחינת האפשרות לניגוד עניינים

בסעיף זה -
"יועץ" – לרבות חבר בני אדם, בין שהוא תאגיד ובין שאינו תאגיד.
כל יועץ חיצוני למשטרה יחויב להשיב לשאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, טרם העסקתו, כקבוע בנוהל מחלקת רכישות ומכירות (להלן "מרו"ם"), שאושר על ידי חשב המשטרה.
ר' מרו"ם רשאי לפטור יועץ ממילוי שאלון כאמור. נימוקיו של ר' מרו"ם לעניין זה יירשמו.

12. עובד שאינו שוטר – בחינת האפשרות לניגוד עניינים

עובד שאינו שוטר, המועמד למלא תפקיד במשטרה, יידרש להשיב על שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים כפי שנקבע בנוהלי אמ"ש.
היה העובד מועמד למלא תפקיד במנ"ט – יידרש העובד להשיב על שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים אם נקבע כך בנוהל מנ"ט.

13. איתור ניגוד עניינים

דרך בחינת השאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, לרבות אופן הטיפול במקרה שבו נתגלה חשש כאמור, קביעת בעלי התפקידים שיהיו מוסמכים לקבוע כי קיים צורך בעריכת הסדר למניעת ניגוד העניינים וכן קביעת תוכנו של הסדר כאמור – ייקבעו בנוהל אמ"ש, מרו"ם או מנ"ט, לפי העניין, ובכפוף להוראות פקודה זו.

14. הסדר למניעת ניגוד עניינים

מילא מועמד שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים, לפי סעיפים 9 עד 12 (כולל) שלעיל, ונמצא כי קיים ניגוד עניינים, וכי ניתן למצוא לניגוד העניינים פתרון הולם על דרך של הטלת מגבלות על המועמד, ייערך עם המועמד הסדר מתאים למניעת ניגוד העניינים.
נמצא כי קיים ניגוד עניינים אך הוא לא ניתן לפתרון על דרך של הסדר כאמור – לא יקודם המועמד בדרגה ולא יועסק או ימונה לתפקיד, לפי העניין.
חתימה על הסדר למניעת ניגוד עניינים במקום שנקבע שיש חובה כזו – הינה תנאי לקידום בדרגה או למינוי או להעסקה בתפקיד.

15. הסדר למניעת ניגוד עניינים - השגה

שוטר הרואה עצמו נפגע מהחלטה המחייבת אותו לערוך הסדר למניעת ניגוד עניינים או הרואה עצמו נפגע מתוכן ההסדר אותו חויב לערוך - רשאי להשיג על כך לפני ועדה של ארבעה חברים, ואלו הם: סגן ראש אמ"ש - יו"ר הוועדה, יועמ"ש המשטרה או נציגו, רמ"ח משמעת או נציגו ונציג ממחוז, אגף, מג"ב, לפי העניין. דרכי ההשגה, מועד הגשתה ופרק הזמן להכרעה בה – ייקבעו בנוהלי אמ"ש.

16. פסילת מועמד שהוא שוטר – לקידום או למינוי – מחמת ניגוד עניינים – שימוע

א. לא ייפסל שוטר לקידום בדרגה או למינוי לתפקיד בשל חשש לניגוד עניינים אלא על ידי ועדה של ארבעה חברים, ואלו הם: ראש אמ"ש - יו"ר הוועדה, יועמ"ש המשטרה או נציגו, רמ"ח משמעת או נציגו ונציג ממחוז, אגף, מג"ב, לפי העניין (להלן הוועדה).

ב. הוועדה לא תפסול שוטר לקידום בדרגה או למינוי לתפקיד אלא אם ניתנה לשוטר הזדמנות להשמיע את טענותיו לפניו. הזדמנות כאמור יכולה להינתן אף בכתב.

ג. דרכי העבודה של הוועדה ייקבעו בנוהלי אמ"ש.

17. פסילת מועמד שהוא שוטר – לקידום או למינוי – מחמת ניגוד עניינים – ערר

א. שוטר הרואה עצמו נפגע מהחלטת הוועדה כאמור בסעיף 16 - רשאי להגיש ערר על החלטתה לפני ועדה שתורכב מאלה:

יושב ראש הוועדה – סמפכ"ל;

חבר - היועץ המשפטי למשטרה או משנהו;

חבר- רמ"ח משמעת או קצין בכיר מטעמו.

ב. דרכי העבודה של הוועדה ייקבעו בנוהלי אמ"ש.

18. ועדת אתיקה

א. ר' אמ"ש יכונן ועדת אתיקה של שלושה חברים, ואלה הם: רמ"ח משמעת או נציגו,

היועץ המשפטי למשטרה או נציגו ונציג מלשכת המפכ"ל, ממחוז, מאגף או ממג"ב, לפי העניין.

ב. ועדת האתיקה תדון, תמליץ ותחליט בנושא אתיקה של שוטרים.

ג. אופן הפנייה לוועדת האתיקה ודרכי העבודה של ועדת האתיקה ייקבעו על ידי רמ"ח משמעת.

19. חוות דעת מקדימה בעניינים של חשש לניגוד עניינים

שוטר או קצין הממונה על שוטר רשאים לפנות לוועדת האתיקה כדי לקבל חוות דעת מקדימה בשאלות של ניגוד עניינים – בעניין הנוגע לשוטר, ובלבד שאין מדובר בשאלות שעניינן קידום בדרגה ומינוי לתפקיד, כמצוין בסעיף 9 ו-10 לעיל.

ועדת האתיקה תפרסם חוות דעת מקדימה שנתנה, בלא ציון שמו של מי שלגביו ניתנה חוות הדעת ובלא ציון פרטים מזהים אחרים, אלא אם כן החליטה אחרת.

20. מעמד הפקודה

אין באמור בפקודה זו כדי לגרוע מחובותיו של שוטר או של מועמד לתפקיד במשטרה שהוא אזרח להימנע ממצב של ניגוד עניינים לפי כל דין, נוהל או חוזה.

21. ביטול פקודת מטא"ר

פקודת המטא"ר 06.02.10 – "נושא שיש לשוטר עניין אישי בו – סייגים בטיפול" – בטלה.